

Autoriteit Consument & Markt

T.a.v. [REDACTED]

Muzenstraat 41

2511 WB, Den Haag

Behandeld door

[REDACTED] & [REDACTED]

Telefoon

06-[REDACTED]

E-mail

[REDACTED]@energie-nederland.nl

Plaats & datum

Den Haag, 17 januari 2025

Betreft

Zienschijze reguleringsmethodiek vanaf 2027 n.a.v. stakeholderoverleg 10 februari

Geachte heer [REDACTED],

Vereniging Energie-Nederland doet hierbij graag haar inbreng voor de reguleringsmethodiek voor netbeheerders voor de periode vanaf 2027.

Gezien de verschillende uitdagingen waar de netbeheerders van het elektriciteits- en gasnetwerk voor staan, pleit Energie-Nederland voor het apart ontwikkelen van de reguleringsmethodiek voor elektriciteit en gas.

De reguleringsmethodiek voor elektriciteit zal zich moeten richten op het waarborgen van een betrouwbaar en flexibel netwerk in een snel veranderende markt. Door de energietransitie neemt de vraag naar netcapaciteit toe, vooral door de groei van duurzame opwekking (zoals zon en wind), elektrische mobiliteit en warmtepompen. Dit vereist forse investeringen in uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. De reguleringsmethodiek moet daarom voldoende prikkels geven om deze investeringen tijdig te realiseren.

Voor gas speelt een volstrekt andere dynamiek. Door de afbouw van aardgas in Nederland als gevolg van het Klimaatakkoord, zal de vraag naar gas dalen. Dat leidt al jaren tot lagere verkochte transportcapaciteit en

Parkstraat 83

2514 JG, Den Haag

070 311 43 50

info@energie-nederland.nl

energie-nederland.nl

KvK Den Haag 50816179

NL37ABNA0613003616

BTW NL8229.40.474.B01

daarmee tot fors hogere transporttarieven voor de markt. Dit heeft invloed op de investeringsbehoefte in het gasnetwerk, waar vooral focus ligt op efficiënt beheer en het voorkomen van overinvesteringen.

In het licht van de zeer verschillende marktdynamieken voor gas en elektriciteit, is het combineren volstrekt onlogisch – het elektriciteitsnetwerk moet een sterke groeiprikkel krijgen, en het gasnetwerk niet. Het loskoppelen van beide reguleringsmethodieken levert bovendien meer tijd op voor het definiëren van de methode voor elektriciteit, omdat de koppeling met de deadline voor gas in juni 2026 wegvalt.

Inbreng methode elektriciteit

Energie-Nederland vindt dat voor de methodebesluiten elektriciteit outputregulering, zoals op dit moment het geval is, de basis moet blijven bij het methodebesluit maar de ACM zou de inputregulering op de investeringsplannen moeten intensiveren. Investeringsplannen moeten laten zien welke investeringen noodzakelijk zijn om bestaande congestie op te lossen en om toekomstige congestie te voorkomen. Investeringsplannen om aan bestaande en te verwachte vraag moeten verplicht zijn en vallen onder de ‘reguliere’ outputregulering. Bij tijdelijk overbruggen van de congestieperiode moeten congestiediensten marktgebaseerd vergoed worden, waarbij ook de opportuniteitswaarde meegenomen dient te worden. Bij significante overschrijdingen van het budget hoort een goede risicobeheersingsstrategie om te voorkomen dat deze risico’s via de tarieven bij de aangeslotenen neergelegd worden. Onzes inziens zijn de bulk van alle investeringen het gevolg van de investeringsplannen.

Daarnaast moet er een inschatting van de benodigde ‘preventieve’ investeringen worden gemaakt. Voor deze investeringen kan een andere reguleringsmethodiek worden toegepast, waarbij het belangrijk is dat waar mogelijk output regulering toegepast blijft (bijvoorbeeld benchmarking van salarissen op marktconformiteit).

Cruciaal bij de regulering is dat de methodiek transparant en navolgbaar is gezien het bedrag wat met tariefregulering gemoeid gaat (ca. 10 miljard euro). Uniformiteit in de berekeningen tussen netbeheerders is hierbij essentieel.

Belangrijk voor het vaststellen van de kosten/inkomsten en de daaruit voortvloeiende tarieven is dat het leidt tot voorspelbare tarieven, die cruciaal zijn voor het bevorderen het algehele investeringsklimaat in Nederland. Voor gebruikers zijn voorspelbare tarieven van groot belang. Zo kan het zijn dat een afnemer meerjarige contracten afsluit voor levering van een product, terwijl de transportkosten opeens sterk veranderen door een methodewijziging wat een onaanvaardbaar risico introduceert en het investeringsklimaat ondermijnt.

Ook zou de ACM de kwaliteitsbepaling breder moeten trekken dan enkel storingsminuten. De ACM zou een nieuwe Q-factor kunnen overwegen op basis van bijvoorbeeld de wachttijden op nieuwe aansluitingen, de efficiëntie van het congestiemanagementproces, mate van marktfacilitering etc. Daarbij merkt Energie-Nederland ook op dat het enkel sturen op storingsminuten een prikkel kan zijn om aansluitingen uit te stellen c.q. in de wachtrij te zetten. Het regulerende kader moet een stimulans geven om wachtlijsten zo kort mogelijk te houden.

Primair zou de aandacht moeten liggen op het verzwaren van elektriciteitsnetwerken. Behoud de incentive voor het voorkomen van storing zowel in aantal als duur. Onderzoek daarnaast of het wenselijk is om een stimulans in te bouwen om de spanning op het netwerk binnen een norm te houden.

Inbreng methode gas

Naast het algemene punt van Energie-Nederland met betrekking tot de noodzaak om verschillende methoden voor elektriciteit en gas vast te stellen, zijn er enkele specifieke punten die Energie-Nederland graag meegeeft aan de ACM voor de methodebesluiten voor gas:

- 1) **Behoudt stevige prikkel efficiënte kosten:** Bij de regulering van monopolisten als GTS is en blijft het van belang dat alleen efficiënte kosten vergoed worden. In de private sector staan marktpartijen constant bloot aan concurrentie waardoor grip op kosten van belang is. In een publiek netwerk waarin steeds minder capaciteit geboekt wordt is het vaststellen van passende efficiënte kosten van de netbeheerder, grip op de kosten en de vergoeding hiervan ook van uitermate groot belang.

Natuurlijk is het niet eenvoudig om de efficiënte kosten vast te stellen. In het verleden heeft de ACM een benchmark uitgevoerd (statische efficiency) en de dynamische efficiency van GTS bepaald om de efficiëntie van GTS te bepalen. De laatste benchmark is

echter door het CBb vernietigd, waardoor ACM de efficiëntie van GTS op 100% heeft moeten vaststellen terwijl GTS feitelijk niet 100% efficiënt was. Het principe van een benchmark is niet afgekeurd. Energie-Nederland vindt het van belang dat er een stevige prikkel op efficiëntie blijft. Het toepassen van een benchmark is één van de middelen om de efficiëntie van GTS vast te stellen. Dit is ook van belang met oog op de ACER benchmark van Europese (gas) TSOs die op termijn beschikbaar komt. Het volledig weglaten van een benchmark in REG2027 maakt een (her)introduktie op basis van deze ACER benchmark mogelijk lastig. Energie-Nederland staat ook open voor andere vormen van ex-post efficiëntie bepaling. We roepen de ACM niet alleen op om de methodebesluiten voor elektriciteit en gas uit elkaar te trekken, maar specificeren dit met de vraag om de inkomsten vast te stellen op basis van de verwachte kosten, indien mogelijk in de vorm van een benchmark.

Het is in ieder geval van belang dat de ACM de efficiëntie van GTS ex-post toetst en niet alleen (of met name) ex-ante. Het voorgestelde alternatief om vooraf (ex-ante) de processen van GTS te testen roept een aantal vragen op bij Energie-Nederland. Allereerst of ACM de kennis en expertise heeft om hier daadwerkelijk invulling aan te geven. Daarnaast stelt Energie-Nederland vraagtekens bij de hardheid van een dergelijke procescheck. Over welke KPI's hebben we het? Dekken we daarmee de relevante kostenposten? In het geval van GTS zijn (anders dan bij TenneT) met name de historische kapitaalkosten bepalend voor de hoogte van de inkomsten en daarmee de tarieven. Hoe kunnen deze kapitaalkosten getoetst worden met het voorgestelde alternatief?

- 2) **Breng redelijk rendement in lijn met risico's GTS:** Een groot gedeelte van de GTS-inkomsten worden vastgesteld op basis van nacalculatie. Dit is in de ogen van Energie-Nederland redelijk, omdat er weinig invloed op uitgeoefend kan worden door GTS. Het risico wat GTS loopt is beperkt. Energie-Nederland roept de ACM op om de WACC in het kader hiervan nogmaals te evalueren en een redelijk rendement toe te passen dat aansluit bij de lage risico's die de netbeheerder loopt.

- 3) **Ga in dialoog over stranded assets:** In 2025 zijn de tarieven van GTS met ruim 50% gestegen, voornamelijk op basis van een lagere gecontracteerde capaciteit. Ook de komende jaren ligt een lagere benuttingsgraad van het gasnetwerk voor de hand. De gebruikers van het gasnetwerk zijn sterk afhankelijk van het door de overheid gevoerde decarbonisatiebeleid in Nederland en omliggende landen. Bepaalde kosten moeten door de overheid gedragen worden omdat door overheidsbeleid er minder gebruik wordt gemaakt van het netwerk. Energie-Nederland wil al langer een gesprek voeren met de betrokken partijen over hoe de kosten van een afnemend gebruik van het transportnetwerk eerlijk verdeeld kunnen worden. Zowel bij de NC-TAR besprekingen als bij het Methodebesluit wordt door de ACM aangegeven dat dit niet binnen de scope van de besprekingen ligt. Het is echter wel aan ACM om invulling te geven aan deze problematiek. ACM zou hierin een leidende en coördinerende rol moeten spelen, ook richting ministerie van KGG. Energie-Nederland roept de ACM op om invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid.